

Zahvale

A. J., Š-e. — Neko noč so prišli v hišo komunisti, da bi odpeljali oba sinova. Starejšemu se je posrečilo zbežati, mlajšega so odpeljali. V skrbi za njegovo telesno in duševno življenje smo se z velikim zaupanjem zatekli k Mariji Pomočnici kristjanov in obljubili zahvalo v Vestniku, če se mu posreči zbežati. Po par tednih se ves vesel vrne domov in pripoveduje, kako se je rešil in kako čudežno ga je varovala Marija. Zdaj je v službi pri domobrancih.

M. Stobelj, Ježica. — Že več let dolgujem Mariji Pomočnici kristjanov in presv. Srcu Jezusovemu, da se javno zahvalim za posebne milost in dobrote. Danes izpolnjujem to dolžnost v zaupanju

v nadaljnjo pomoč v vseh dušnih in telesnih potrebah.

Jak Marija, Šmarje. — V dveh resnih zadevah sem se zatekla za pomoč k Mariji Pomočnici kristjanov. Bila sem obakrat uslišana. Zahvaljujem se za obe uslišani prošnji.

Suštaršič Ana, Kamnik. — Pošiljam majhen dar v zahvalo Mariji Pomočnici kristjanov za ozdravljenje.

J. V. — V hudih težavah sem prosila Marijo, naj mi pomaga. Še preden sem končala devetdnevnicu, sem bila uslišana. Bodi ji čast in hvala!

Z. Marija, Ljubljana — daruje 200 lir v zahvalo Mariji Pomočnici.

NAŠI UMRLI SOTRUDNIKI IN SOTRUDNICE.

Medija Franca, Ljubljana.
Rupret Josipina, Dev. M. v Polju
Mrhar Ivana, Prigorica
Kovachič Frančiška, Velika Loka

Plazar Marija, Radeče
Koren Amalija, Budanje
Grad Ivan, Ljubljana
Košnik Angela, Sp. Brnik.

Bog jim daj večni pokoj!

Vse šolske in pisarniške potrebščine dobite
najceneje v Mladinski založbi, Stari trg 30.

„Strašen dan“

Mesec november je posvečen spomenu na naše rajnke. Z ljubečim srcem mislimo na tiste, ki so šli pred nami v večnost. Zanje molimo in darujemo dobra dela, da bi jih Bog čim prej vzel k sebi, če morajo moribiti v vicah še kaj trpeti.

Hkrati pa mislimo na to, da bomo morali tudi mi kmalu iti za njimi. Ločiti se bo treba od tistih, ki jih ljubimo na zemlji, in zapustiti vse, kar imamo. Vsak list, ki se v jesenskem vetru, uvel in porumenel, odtrga z drevesa, se vrtinči in pozibava, dokler ne pade na tla, nas živo spominja, da se tudi naše življenjsko leto dan za dnem bolj nagiblje h koncu. Lepega dne se bomo odtrgali z drevesa življenja in se kakor jesenski list odvrtinčili v naročje večnosti.

Zato je mesec november posvečen tudi spomenu na smrt. Ta božja dekla, ali kakor jo imenuje sv. Frančišek Asiški, sestra smrti, je naša najboljša svetovalka. Kdor se ravna po njenih nasvetih, bo srečen na tem in na drugem svetu. Kdor pogostoma misli na smrt in vedno tako živi, kakor bi moral ta hip umreti, njemu se ne bo težko ločiti s tega sveta. Kajti zanj bo smrt le prehod iz časa v večnost, iz trpljenja v veselje, iz teme k luči.

* * *

Za premišljevanje o smrti nam lahko lepo služijo molitveni obrazci, ki

jih Cerkev rabi pri mašah za rajne. Posebno je ganljiva pesem slednica „Strašen dan bo dan plačila“, ki jo pri peti črni maši mašnik bere in pevcji pojo pred evangelijem. V njej je z nenavadno pesniško silo in v čudovito izbrušeni obliki podano, kar je človeški duh v teku stoletij najlepšega, najglobljega izsledil in občutil ob pobožnem premišljevanju poslednjih reči. To duhovno mojstrovino je v latinskem jeziku izklesal pred sedem sto leti frančiškanski pafer Tomaž iz Celana.

To, kar je Tomaž iz Celana povedal z izklesano besedo, je pa s čopičem in barvami izrazil švicarski slikar Bächtiger. Na pokopališču v Hochdorfu pri Luzernu je dolgo pokrito stebrišče z grobnicami. Namesto kamnitih spomenikov je dvanajst ogromnih stenskih slik. Le-tu je Bächtiger s silno umetniško roko upodobil izbrane prizore iz pesmi slednice „Strašen dan bo dan plačila“. Tako je ustvaril slikarsko delo, ki ga štejejo med najboljše sodobne verske umetnine.

* * *

Na naslednjih straneh podajamo bralcem Vestnika posnetke nekaterih Bächtigerjevih slik, da bodo ob njih opravljali novembrsko premišljevanje o smrti in o tem, kar jih po smrti čaka.

AVE

Verne duše v vicah, izprosile nam pri Bogu skorajšen pravičen mir!

Ža duše v vicah

Govor prezv. g. škofa dr. Gr. Rožmana od dvajsetletnici posvetitve rakovniške cerkve na praznik Marijinega rojstva.

Praznik Marijinega rojstva je do ločen v naši škofiji, da bi ta dan vernike znova svarili pred grehom preklinjevanja in sramotenja Matere božje in jih spodbujali, naj bi dajali zadoščanje tako grdo žaljeni Mariji Devici.

Danes pa tu obhajamo dvojno obletnico: štiridesetletnico blagoslovitve temeljnega kamna in dvajsetletnico posvetitve cerkve Marije Pomočnice. Obojne obletnice se s hvaležnostjo spominjamo.

Hkrati pa tudi dajemo Mariji zadoščanje, zlasti če jo veselo in navdušeno častimo, ji slavo prepevamo, se ji otroško zaupno priporočamo.

Ali je treba šele govoriti, vabiti, da hitite k Mariji? Saj nas stiska in strah gonita k njej. Kam pa naj gremo, ko vsa človeška modrost odpo veduje? Zato mislim, da vas ni treba še posebej vabiti: Častite Marijo, priporočajte se ji, pri njej iščite pomoči!

Pač pa sem vas povabil k petdnevni v čast Materi božji za verne duše v vicah. Zakaj pa spet to? Zakaj — to bi vam rad v večjo čast Marijino razložil.

1. Duše v vicah so vse v posvečujoči milosti, so prijatelji in prijateljice božje, ljubijo Boga in silno po njem hrepenijo. Nebesa so jim zagotovljena, ne morejo jih več izgubiti. To je njihova največja dobrina, da se jim ni treba bati pogubljenja, medtem ko smo mi še vedno v nevarnosti za zveličanje.

Tudi Bog jih ljubi in jih želi imeti pri sebi v nebesih, a še niso dovolj pripravljene za nebesa, kamor nič nečistega ne more priti. Kaj jih ovira? Dve stvari. Mali grehi, ki jim še niso bili odpušteni, ker jih niso obžalovale; in časne kazni, za katere še niso storile dovolj pokore, čeprav je bilo pri-

ložnosti več kot dovolj. Očistiti se grehov in zadostiti za kazni pa morejo le s trpljenjem. Same kaj drugega ne morejo storiti.

Angeli in svetniki v nebesih tudi ne morejo zanje zadoščevati, ker tam ni možnosti za trpljenje, za pokoro; zveličani v nebesih lahko le molijo in posredujejo.

Pomagati vernim dušam v vicah moremo le mi, ki moremo zadoščevati. Zadoščujemo pa lahko z molitvijo, z daritvijo sv. maše, z odpustki, z vsakim dobrim delom, zlasti z potrpežljivim trpljenjem.

Vrednost dobrih del je dvojna: za sluzna in zadostilna. Zasluženje ostane vedno nam in ga ne moremo odstopiti drugim. Zadoščanje pa lahko darujemo tudi drugim.

Tako torej dobra dela darujemo Bogu in ga prosimo, naj jih po svojem dopadenju nakloni vernim dušam v vicah. Bog gotovo to stori. Koliko pa seveda to koristi tistim dušam, ki mi nanje mislimo, je od Boga odvisno. Bog stori po svoji sveti volji, po svoji pravičnosti in usmiljenju. Prav gotovo pa je, da nobeno naše dobro delo, storjeno za duše v vicah, ne gre v nič.

Duše v vicah so hvaležne, če jim le za trenutek olajšamo vice, da pridejo prej v nebesa; ne pozabijo tega nikdar, prosijo pri Bogu za nas, za naše zadeve, zlasti za vse, kar nam je v zveličanje. In Bog se nas na prošnjo teh duš usmili, ker je obljubil, da bodo usmiljeni tudi sami zase usmiljenje dosegli (Prim. Mt 5, 7).

Duše, rešene iz vic, nam stoterno povrnejo, kar smo zanje storili tedaj, ko si same niso mogle nič pomagati, da bi si okrajšale trpljenje v vicah. V teh dušah imamo stanovitne in nepreklicno hvaležne priprošnjike, kakršnih v sedanjih stiskah in v strahu

pred bodočnostjo prav posebno potrebujemo.

Zato hočemo — zlasti teh pet dni, pa tudi pozneje, posebno v mesecu novembru — zanje moliti in zadoščevati, da nam one sprosijo: pravičen mir na svetu, mir med nami v našem narodu in edinstvo po pameti in krščanski ljubezni; spreobrnjenje grešnikov; razsvetljenje Sv. Duha vsem, ki odločajo in še bodo odločali o naši zemeljski usodi.

2. Zakaj verne duše ravno za to prosimo?

Pomislite! Na frontah si stoje sovražno nasprotni vojaki s strašnim orožjem. Na obeh straneh padajo in umirajo v boju. V zaledju je prav tako nevarno; ob letalskih napadih umirajo nevojaki, starci, otroci, žene ... pa tudi mnogi napadalci, zbiti z letalom vred na tla, poginejo. Vse te duše gredo v večnost. Niso vse pogubljene, Bog ne daj! Upamo, da se večina izmed njih reši. Vsaj v vice pridejo. Tam so skupaj, ki so si bile sovražne na svetu.

Zdaj vidijo vse drugače, vidijo, da ni bilo potrebno, da niti ni bilo pametno medsebojno pobijanje. Zdaj jim Bog more pokazati, kako bi se mogle mirno urediti medsebojne zadeve. Med njimi ni več sovraštva, ljubezen božja jih veže, v trpljenju vic so si res pravi zavezniki v pravi ljubezni. Kako bi te duše, ko bodo rešene iz vic, v nebesih ne prosile za pravičen mir, za sko-rašnji mir, da bi prenehalo nadaljnje pobije in rušenje!

In pri nas?! Koliko jih je padlo v medsebojnih bojih, koliko jih je bilo po-

morjenih, koliko talcev ustreljenih! Vsi veste in čitate, koliko je sovraštva med nami, želja po maščevanju; koliko se nekateri posvetujejo in pripravljajo, da bi v ugodnem trenutku še bolj pobijali, da bi mučili tiste, ki drugače mislijo!... Koliko je šlo slovenskih duš v večnost, z desne in leve! Niso vse pogubljene, tudi tiste ne, ki so služile krivim in zmotnim nazorom; saj toliko molimo za spreobrnjenje grešnikov, zlasti ob prvih sobotah! Ni zastoj. Mnoge teh nesrečnih duš so v poslednjem hipu še sprejele ponujeno milost in se skesale in se tako rešile večnega pogubljenja. Pa v vicah še trpe, vse še niso godne za nebesa. Tam so skupaj; in so se brzkone začudeno pogledale. Vse strasti so potihnile: sovraštvo, jeza, škodoželjnost... Zdaj se razumejo med seboj, vedo, kaj Bog hoče od nas Slovencev na svetu; poznajo zmote, v katere so mnogi zapleteni; razumejo, da ni bilo treba tega boja, da bi morali vsi pošteno in resnično Bogu slu-

LIBA, MIRUM SPARGENS SONUM PER REPULERA REGIONUM, COGIT OMNES ANTE THRONUM

Tromba bo strašno donela, / mrtvim po grobeh grmela, / vsem pred sodni stol velela.

žiti po njegovi sveti volji.

Zdaj vidijo, da je nujno potrebno, da se vsi spreobrnejo, da v edinosti prave vere in prave ljubezni žive skupaj in si uredijo življenje po božjih zapovedih.

Kako bi rade te duše zdaj prepračale vse svoje zapeljane tovariše! Kako ne bodo prosile pri Bogu za mir, edinost, zastopnost med nami, za rast in razcvet božjega kraljestva in za uničenje temne oblasti hudobnega duha!

Te duše poznajo dobro naš položaj in nevarnosti, v katerih živimo. Saj so naše, nam tako blizu. Te nam res po lastni izkušnji in po lastnem spoznanju vedo izprostiti pri Bogu to, kar nam je najbolj potrebno, česar morda niti sami še ne poznamo.

Zato jim hočemo pomagati, da čim prej pridejo v nebesa, da bodo tam za nas prosile: za mir, za spreobrnjenje grešnikov, za pravo modrost, za razsvetljenje Sv. Duha...

3. In vse to po Mariji! V čast Matere božje, ki ljubi duše v vseh kot svoje otroke, pozna njih

hrepenenje in bi jih rada čimprej videla pri sebi v nebesih.

Na svoje praznike, tudi danes, prihaja v vice in vodi s seboj v nebesa duše, ki so očiščene. Da bo mogla čim več naših slovenskih duš rešiti in da dobimo čim več priprošnjikov v nebesih, dajmo Mariji mi svoje molitve in skromna dela, položimo jih v njene materinske roke, da jih daruje božji Pravičnosti za rešitev duš iz vic. Kako bo Marija vesela takega daru, bolj kot česar koli drugega!

Da bo mogla v torek, na svoj godovni dan (12. sept. praznik Marijinega imena!) mnogo duš rešiti, združimo se v molitvi v tej petdnevnici, združimo se v molitvi v mesecu oktobru in novembru! S tem njej damo najdražji dar za god, svetu in svojemu narodu pa mir — vendar enkrat — in posebno božje varstvo v vseh pretečih nevarnostih. Verne duše nas bodo združile v edinosti krščanske vere in ljubezni.

Tudi s tem bomo častili Marijo in morda najuspešneje za zveličanje duš obhajali današnji dvojni jubilej pri rakovniški Mariji Pomočnici.

Ślósarczyk - Vodè

Knez August Czartoryski

I. AVGUSTOVA MLADOST

1. POD MATERINIM VARSTVOM

Silno je bilo veselje v družini Czartoryskih, ko se je 2. velikega srpana knezu Vladislavu narodil prvi sin. Od vsepovsod so prihajala iskrena voščila in čestitke. Iz vseh je zvenela ena sama želja: da bi se ob rojstvu tega otroka mogla veseliti kmalu tudi vsa Poljska; njegovo glavo naj bi kdaj venčala poljska kraljevska krona!

Čez dva dni je bil otrok krščen. Slovesni obred je opravil v grajski kapelici o. Aleksander Jelovicki. Navzoči so bili številni odlični gostje

in rojaki. Novorojenemu knezu so dali ime: Avgust Frančišek. Za boga sta bila vojvoda Rianzarés in njegova žena španska kraljica Marija Kristina.

Prva vzgoja

Otrok je bil lep kakor angelček. Imel je nežno oblikovan obrazek, črne laske in temnosive očke, ki so vsak dan bolj temnele, dokler niso v nekaj tednih popolnoma počrnele. Za otročička jim ni bila nobena skrb prevelika. Oče je goreče želel, naj bi bila poljščina izmed vseh jezikov prva,

ki se je bo otrok učil, in poljske prsi naj bi ga dojile. V ta namen so poklicali vzgojiteljico iz Galicije in do-
 jiljo s Poznanjskega. Mati je vsako jutro poslala po dete in z njim prebela nekaj prijetnih minut. V ostalem je vsa otrokova vzgoja slonela na skrbnih ramenih babice kneginje Ane. Kajti knez Vladislav in njegova soproga sta morala iz družabnih in političnih ozirov večino svojega časa preživeti v izbranih pariških salonih, na obiskih in plesih, ali na slovesnostih in lovih, kamor jih je vabila cesarica Evgenija.

Prvega januarja 1859. je pestunja peljala otroka na sprehod. Ko sta se vračala, ju je ujela huda nevihta. Gustek — tako so navadno imenovali malega kneževiča — se je prehladil in dobil hud kašelj. Prehlad je udaril na pljuča in bolezen se je tako poslabšala, da so morali sklicati zdravniški posvet. Razumljivo je, da je bila družina Czartoryskih, zlati oče in mati, v velikem strahu. Vendar niso obupovali. Zaupno so se obrnili za pomoč k Njemu, ki je gospodar življenja in smrti. Njihovo zaupanje je bilo poplačano; otroku se je v kratkem obrnilo na bolje. Toda posledice te bolezni je čutil vse življenje. V juliju tega leta ga je babica kneginja Ana vzela na letovišče v S. Mando, da bi se utrdil. Tako so se začela njegova romanja po raznih svetovnih zdraviliščih.

Dedova smrt

Leta 1861. je živel Gustek pri svojem dedu na gradu Montfermeil pod Parizom. Knez Adam Czartoryski je

MORS TUPEBIT ET NATURA CUM RESURGET CREATURA JUDICANTI RESPONDEBIT

Smrt in svet občudovala / bosta, ko bo stvar spet vstala / in za vse odgovor dala.

bil pri koncu. Njegovo življenje, ki je obsegalo vso zgodovino trpeče Poljske, je ugašalo. Od domovine se je poslovil s prisrčnim oklicem, ki ga je poslal rojakom v tujini; to je bil njegov politični testament. Njegovo delo, ki ga je vse življenje tako nesebično opravljal, naj bi poslej nadaljeval sin Vladislav. Dne 14. julija je svojo družino poslednjič blagoslovil. Naslednjega dne je že truplo eninsedemdesetletnega starca počivalo v krsti. Ob krsti je klečal otročiček in s pobožno sklenjenimi ročicami zlogoval: Zdrava Marija... Mali Gustek je z vso Poljsko molil za dušo svojega slavnega deda.

Gustek in mati

Navzlic prizadevanju družine se otrok telesno ni ugodno razvijal. Življenje na gradu Montfermeil, kjer se je lahko po mili volji gibal v prosti naravi, ni prineslo pričakovanega uspeha. Zato so sklenili, da naj žimo 1861/62 preživi v Rimu. V Rim sta ga spremljala mati in vzgojitelj

LIBER SCRIPTUS PROFERETUR IN QUO TOTUM CONTINETUR, UNDE MUNDUS INDUCITUR

Knjiga, k sodbi prinesena, / skriva dela vsa storjena, / po njej sodba bo izrečena.

Blotnicki, »gospod Bobo«, kakor ga je imenoval po svoje Gustek.

Kneginja Vladislavova je sedaj, ko se je iztrgala iz objema velikomestnega pariškega sveta, živela samo za svojega otroka. Da bi mogla z večjim razumevanjem in veseljem poslušati njegovo čebljanje, se je začela učiti poljščine. Tudi v Gustku se je sedaj prebudila velika ljubezen do matere. V Parizu je včasih bežal pred njo in se skrival za pestunjo. Zdaj pa je bil vedno rad pri materi. S kakšnim glasnim veseljem je vsako jutro prihajal k njej in ji poljubljal roko!

„Gospod Bobo, ne glej!“ je tedaj veleval Blotnickemu.

„Saj ne gledam,“ mu je odgovoril vzgojitelj in obrnil glavo drugam.

„Gospod Bobo, to je premalo! Skrij se!“ je pritiskal nanj Gustek.

In Blotnicki se je podal, zakaj videl je, da iz otroka govori plemenito srce. Gustek je hotel s tem poudariti, da izkazuje materi ljubezen in spoštovanje sam od sebe, ne na vzgojiteljevo

povelje. Ta medsebojna ljubezen med materjo in otrokom je iz dneva v dan rastla, kakor bi bila oba slutila, da se bosta morala prav kmalu ločiti.

V tem času so se začeli pri Gustku približavati tudi prvi žarki iskrene pobožnosti. Knez Vladislav je zahteval, da mora vsa otrokova vzgoja temeljiti na veri. Pa tudi mati je bila najbolj vesela, kadar je je videla, kako njen ljubljeni angelček pobožno kleči in s sklenjenimi ročicami molí za očka in za matico ali kako z nežnim glaskom prepeva svojo večerno molitev:

„Naj v tvojem svetem varstvu spim...“ Gustek je rad hodil v cerkev k sv. maši, kjer se je tako lepo mirno obnašal, kakor bi vedel, kaj se godi na oltarju.

Gustkove muhe

Ob slabem vremenu ali ob večerih se je Gustek najrajši zabaval s tem, da je ogledoval in prekladal podobice. Ob lepem vremenu pa se je zelo rad vozil. Že na gradu Lambert je imel na razpolago oslička, v Rimu pa je bil njegov vzor postati — kočijaž. Kadar so se peljali na sprehod, je hotel sedeti vedno na kozlu.

Nekoč mu je Blotnicki, zaradi pretečega dežja to branil in tedaj je prišlo med njima do trenutnega nesporazuma.

„Jaz kozel!“ je klical mali kneževič, namesto da bi bil rekel, da hoče sedeti na kozlu.

„Gustek ni kozel,“ je norčavo, a odločno odgovoril Blotnicki v strahu, da bi se dečko ne prehladilo.

„Jaz hočem, jaz ko-
zel,“ je vztrajal pri
svojem Gustek.

Tako sta se prepi-
rala, dokler otrok iz
navihano dobrodušne-
ga nasmeha vzgojite-
ljevega ni spoznal svo-
je zmote. Potem sta
se pa oba prisrčno
smejala.

Gustek je imel še
druge muhe. Nekoč
je pri pestunji raz-
metaval igrače po so-
bi.

„Kaj Gustek de'a?“
ga pokara Blotnicki,
ko prav tedaj stopi v
sobo. „Gustek, to ni
lepo. Treba bo po-
spraviti!“ Otrok je
zardel, povesil svoje
oči in začel počasi
pospravljati in urejati
razmetane igrače. Blotnicki tu pravilno
pripominja, da se je moral malček
pri pospravljanju zelo premagovati.
„Do taki vojski ni lahko priti do
miru.“

V teh letih je Gustek precej raz-
ločno kazal svojo muhavost in trmo.
Ali kakor je bil včasih trmast v sla-
bem, tako je bil tudi stanovitven v
dobrem. S kakšno čudovito vztraj-
nostjo se je učil abecede, skladal črke
in zlogoval besede! Neprestano je
nadlegoval vzgojitelja, naj mu razloži,
kaj pomeni to ali ono... Do spopada,
kakor piše njegov vzgojitelj, je prišlo
samo tedaj, če se je kdo pregrešil
zoper Kvintilijanovo načelo, ki pravi,
da je treba otroka na vso moč spo-
štovati. Blotnicki sicer ni imel navade
popuščati ali spregledovati, vendar ni
bil nikoli nasilen ali siten, da bi s
kokoljem vred morebiti ne poruval
tudi pšenice. Gustek je kmalu vse po-
zabil in je bil zopet dober. V tem pri-
jateljskem ozračju vzgojiteljevega ra-
zumevanja in materine ljubezni je ma-
li kneževič hitro rasel. Bil je vesel in

QUI JUM MIER TUNC DICURUS QUEM PATRONUM ROGATURUS CUM VIX JUSTUS SIT SECURUS

Kaj čem, revež, mu dejati? / Kje zavetnika iskati? /
Se pravičnim se bo bati!

ljubezniv otrok, vseč Bogu in ljudem.

Januarska vstaja

Medtem ko sta mati in Gustek mir-
no živela v senci rimskih eukaliptov
in palm, so se na severu pripravljali
dogodki, ki naj bi dopolnili muče-
ništvo poljskega naroda in pretresli
družino Czartoryskih. Poljska je ho-
tela še enkrat stopiti v boj na življe-
nje in smrt zoper ruske zatiralce.
Poziv za januarsko vstajo ni prišel iz
Pariza. Knez Vladislav, ki je po očetu
podedoval politično poslanstvo in zve-
ze z evropskimi dvori, je do zadnje-
ga trenufka zadrževal vstajo. A ko je
videl, da ljudstva ne more odvrniti od
boja, je vsaj skušal vplivati da bi se
vstaja uspešno končala. V ta namen
je od narodne vlade sprejel nalogo,
da bi kot opolnomočenec zastopal polj-
ske koristi v tujini. Grad Lambert je
tako l. 1863. zopet postal središče
poljske diplomatske delavnosti. Pri-
zadevanje kneza Vladislava pa ni ime-
lo pričakovane uspeha. Velesile niso
hotele vstaje zlepa priznati za evrop-

sko zadevo. Skupna nota, ki so jo iz Londona, Pariza in Dunaja poslali v Rusijo, to je bil ves uspeh sicer dobro izvedenega knezovega diplomatskega prizadevanja. Toda Rusija je brezobzirno odgovorila, češ da je poljska vstaja zgolj ruska notranja zadeva, in je z prožjem zatrla uporno gibanje. Uboško poljsko deželo so prepregli potoki krvi, zagrnili jo je strašna noč ruskega maščevanja.

Te viharne čase je Gustek preživel v zdraviliščih ob Sredozemskem morju. Zdravje je po malem šepalo. Od časa do časa ga je prijemal kašelj. Zdravniki mu niso vedeli sveta.

Otrok je bil na splošno nekoliko boječ in občutljiv. Tako na primer se ni mogel sprijazniti z morjem; v vodo je stopal z nekim strahom, iz vode pa z velikim veseljem. Blotnicki je bil zaradi tega večkrat v skrbeh. Dolej je bil prepričan da bo iz otroka vzgojil vojaka in voditelja. Ko je videl, kako se Gustek čudovito rad igra s ključavnicami, jih odklepa in zaklepa, je mislil, da to kaže na bodočega

junaka, ki bo osvajal gradove in trdnjave. Sedaj pa so se viteške sanje Blotnickega začele razblinjati, kajti spoznal je, kakor se je sam izrazil, da Gustek „nima železnega oklepa okoli srca, ker mu ga Bog ni dal. Česar pa v človeku že po naravi ni, tega tudi kovač ne naredi.“

Materina bolezen

Ko je bil Gustek v Hyeresu na južni francoski obali, mu je mati v Parizu hudo obolela. Začele so se uredničevati slutnje kraljice Marije Kristine, ki se je zelo bala sušice v družini. Zdravnik je pri kneginji ugotovil bolezen na pljučih, za katero sta imela umreti še dva kraljičina sinova. Bolezen je silno naglo napredovala. Po zdravnikovem nasvetu so za bolnico najeli stanovanje na koncu Elizejskega polja blizu Slavoloka zmage; na obširnem vrtu je stal hlev in v hlevu dvanajst glav rogate živine. V enem koncu so kneginji pripravili prijazno sobico in jo obložili s sinjim blagom. Pogled na mirno živino in s posebnim vonjem nasičeni zrak sta blazilno vplivala na bolnico.

Kneginja Marija Vitolodova je privedla k njej predstojnika pariških jezuitov; pater Pontleroy jo je poslej večkrat obiskal in spovedal; podelil ji je tudi zakramente za umirajoče. Bolnica se je popolnoma vdala v voljo božjo, bila je srečna. Ko so jo vprašala, če kaj trpi, ni hotela priznati, dasiravno je veliko trpela in bojevala hude boje. Nenehoma je obujala pobožne vzdihljaje in z mirnim srcem pričakovala smrti.

(Dalje prihodnjič.)

MISTE JUDEX ULTIONI. DONUM FAC REMISSIONIS ANTE DIEM RATIONIS

Bog pravični maščevanja, / daj mi milost odpuščenja / pred tem dnevom povračevanja.

Od tu in tam

KITAJSKA

Izmed slovenskih salezijanskih misijonarjev se je to leto oglasil edinole msgr. Jožef Kerec, apostolski administrator v Chaotungu. Njegovo misijonsko delo lepo napreduje. Pri tem mu odlično pomagajo slovenske misijonarke in reda šolskih sester. Z njihovo pomočjo je msgr. Kerec ustanovil veliko misijonsko bolnišnico, ki ji je kitajsko javno mnenje zelo naklonjeno. S tem, da sestre z vnemo skrbijo za bolnike, storijo za katoliško vero več kot s katerim koli drugim delom. Vsa chaotunška pokrajina strme občuduje njihovo junaško požrtvovalnost. Edina njihova napaka je to, da jih je premalo... Pod pritiskom silnega dela se naglo izčrpavajo. Bati se je, če ne bodo dobile pomoči, da bodo druga za drugo onemogle. Ena izmed njih, s. Virginija, je že lani decembra umrla. Tako so ostale samo tri. Pa tudi te vedno bolj omagujejo. Pisanje msgr. Kereca izveneva v tale, bi rekel, skoraj obupen klic: „Pošljite nam misijonark in laičkih misijonarjev! Pošljite nam misijonskega zdravnika!“

Kako je z drugimi našimi misijonarji na Kitajskem, z g. A. Majcenom in J. Gedrom, nam msgr. Kerec žal ne poroča.

RAKOVNIK

Ob koncu šolskega leta se je zavod izpraznil in potihnil. Dijaki so odšli večinoma domov, drugi pa obiskujejo razne počitniške tečaje in pomagajo pri delu. Prvo nedeljo v juliju smo imeli novo mašo, ki jo je daroval g. Marjan Vrhovec. Sloves-

nost je potekla v prav prisrčnem razpoloženju. Takoj nato so se začele duhovne vaje. Udeležili so se jih tudi sobratje s Kodeljevega, Sela in Lisičjega. To je bil teden svetega miru, zbranosti, molčanja, molitve in premišljevanja. Podali smo si obračun o svojem duhovnem življenju v preteklem šolskem letu in naredili načrte za prihodnje leto. Kmalu po duhovnih vajah so se izvršile nekatere osebne spremembe v službah, kakor je to navada vsako leto. Dosedanji rakovniški ravnatelj g. dr. Jože Kuk je dokončal svojo triletno ravnateljsko službo. Tri leta njegovega ravnateljstva pomenijo važen mejnik v zgodovini rakovniškega zavoda. Bili so izredno težki časi, ko je treba moža in pol, da se ohrani vsaj to, kar že obstoji; in vendar je pod njegovim vodstvom storil Rakovnik še lep porak naprej: mladinski dom je prišel do novih in če Bog da, tudi stalnih prostorov v „vili“ ob Dolenjski cesti. S tem bo najbrž konec njegovih neprestanih selitev, če ne pride seveda zopet kaj vmes. Bivšemu g. ravnatelju smo za njegovo požrtvovalno delo pri vodstvu zavoda vsi prisrčno hvaležni, posebno še mladinci v svoji lepi hiši, kjer se tako dobro počutijo. Novemu ravnatelju g. Juriju Lambizarju, ki ga verjetno čakajo še hujši časi, pa želimo v novi službi mnogo zdravlja, moči in božjega blagoslova.

Te vrstice so bile napisane že za septembrsko številko Vestnika, pa so morale zaradi pomanjkanja prostora odpasti. V tem času pa se je seveda marsikaj zgodilo. Med drugim tudi to, da so se morali mladinci iz „strateških

razlogov“ umakniti iz „vile“ in se spet preseliti v katakombe. Ker so že vsega vajeni, posebno pa katakomb, bodo, mislim, tudi v prostorih pod cerkvijo pogumno vztrajali. Nekateri jih kar naravnost zavidajo, kajti kadar tuli sirena, so že lepo na varnem in jim ni treba šele leteti v zaklonišče...

Nedelje med šmarnimi mašami so služile za pripravo na praznovanje dvajsetletnice, kar je bila posvečena cerkev Marije Pomočnice na Rakovniku. Dvajsetletnico smo obhajali na Mali Šmaren. Pobožni Ljubljancani so se je udeležili v velikem številu. Spričo resnih časov, v katerih živimo, ni bilo nobenih zunanjih slovesnosti. Vse se je vršilo v resnem cerkvenem duhu. Slovesno sv. mašo s pridigo je v lepo okrašeni cerkvi ob osmih imel ob številni asistenci duhovnikov in malega klera stolni župnik g. kanonik Tomaž Klinar. Popoldansko pobožnost je opravil prevz. g. škof dr. Gregorij

Rožman. Njegov tehtni govor, ki ga je imel ob tej priliki, prinašamo na drugem mestu...

Tako je minilo poletje, minile so šolske počitnice. Z oktobrom se je začelo vračati v rakovniški zavod redno življenje. Spet se oglašča vesela mladina, ki vzlic vsej resnobi časov rada prepeva, vriska in poskakuje. Pri tem pa vendar ne pozablja, kaj je njena dolžnost. Zato se pridno uči, dela in se trudi. Z ljubeznijo misli na svoje nekoliko starejše tovariše, ki stoje na braniku za dom in vero, kamor že tudi mnoge izmed njih kliče zapoved srca. Dokler jim pa to ni dano, se z duhovnim orožjem borijo za naše vsenarodne svetinje. Kako iskreno in prisrčno zvene njih mladi glasovi, ko ob oktobrskih jutrih in večerih z molitvijo in pesmijo pozdravljajo rožnovensko Kraljico! Tako se z vero v Boga in svoje mlade moči pripravljajo za na pot v življenje.

Duhovnik Ludvik Novak

Zopet eno duhovniško življenje manj! Število slovenskih mučencev se je zopet povečalo!

Pred mescem ali kaj se je trdno in nepobitno dognalo, da je bil 17. novembra 1943 od komunistov ubit g. Ludvik Novak, salezijanec iz Mladinskega doma na Kodeljevem v Ljubljani.

Kdo ni poznal tega vedrega in nasmejanega gospoda? Ljubil je pesem, jubil je šalo; kamor koli je prišel, povsod je širil veselje in dobro voljo. Čeprav je stal z obema nogama sredi dela za mladino, je bil vedno pripravljen, žrtvovati se za čast hiše božje; rad je pridigal: rad je spovedoval — ne le v cerkvi sv. Terezije na Kodeljevem, marveč povsod po mestu in na deželi. Vodil je lepo število duhovnih vaj in misijonov:

od šišenske cerkve do Slovenjega Gradca, od Prekmurja do ljube domače Primorske.

Ta gospod je torej padel pred enim letom v svojem domačem kraju blizu

Vrem na Primorskem. Odkrit in dobrodušen, kakršen je bil, tako rekoč ni imel sovražnikov. Zato do zadnjega nismo mogli verjeti raznim poročilom, marveč smo še vedno na tihem upali, da se morda nekoč vrne. Resnici na ljubo moramo priznati, da se g. Ludvik proti komunistom ni napadalno zaganjal; spregovoril je le tedaj, ko

se mu je zdelo potrebno, pa takrat tehtno in stvarno. Morda je prav zagadelj njegova beseda tembolj zalegla. Učinkovitost njegovega dela je presodil nasprotnik sam: g. Ludvik mu je bil napoti, zato je moral pasti.

Najprikladnejša prilika se je nudi-
la komunistom lani jeseni, ko se
je g. Novak 16. novembra ponovno na-
potil na svoj dom, na katerega je
bil navezan z vsem srcem. Izstopil je
v Divači, odkoder se je odpravil v
Matavun z namero, da bi naslednji
dan pridigal v Košani za celodnevno
češčenje. Prenočil je pri svoji sestri.
Tu so potrkali morilci na vrata proti
jutru 17. novembra in ga odpeljali s
seboj. Sprva mu niso pustili vzeti niti
suknje niti naočnikov, češ, saj s tem
bomo itak naglo opravili, kakor je
pikro pripomnil eden izmed njih. Še-
le na prošnje so toliko odnehali, da
so mu pustili obleči se.

Gospod Ludvik je vedel, da ga pe-
ljejo v smrt. Vzel je iz žepa rožni
venec ter ga pričel pobožno moliti...

Ničesar več ni bilo mogoče zvedeti
o njegovi usodi... Tudi o njegovem
grobu se dolgo časa ni dalo nič do-
gñati. Vsa poizvedovanja so bila brez-
uspešna; nihče ni vedel — ali ni hotel
dati nobenih pojasnil. Šele polagoma
se je skrivnost pričela jasni. Po-
polnoma pojasnjena pa še danes ni.
Baje je najprej neki pastir zasledil
uro hoda od Matavuna grob ubitega
duhovnika, čigar truplo je bilo le rah-
lo pokrito z zemljo. Zdi se, da so
komunisti z vso strogotostjo prikrivali
smrt g. Novaka.

Vendar je danes z vso gotovostjo
izpričana njegova mučeniška smrt.
Njegovega trupla pa še ni bilo mo-
goče izkopati in prenesti v blago-
slovljeno zemljo.

Pokojni g. Ludvik Novak se je ro-
dil v Dolenjih Vremah dne 5. sept.
1906. Kot dvanajstleten deček je pri-
šel v salezijanski zavod na Rakovniku.
Tu se je pripravil za vstop v srednjo
šolo. Nižjo gimnazijo je obiskoval v
Veržuju, višjo pa deloma na Radni,
deloma na Rakovniku.

Jeseni l. 1923. je vstopil v salezi-

janski noviciat, kjer se je z vso lju-
beznijo posvetil potrancem spolnje-
vanju. Ko je ob koncu noviciatskega
leta delal prošnjo za redovne za-
obljube, je v njej odločno zapisal,
da hoče biti „koristen in delaven član
Salezijanske družbe, zvest don Bosku
do zadnjega diha“. Tak je tudi v re-
snici vedno bil in ostal.

Dovršivši gimnazijske študije, je
moral dati tudi cesarju, kar je cesar-
jevega; eno leto in pol je nosil ita-
lijansko vojaško suktnjo. Ko se je
vrnil, je po enoletni nadziraljski slu-
žbi na Radni, stopil v bogoslovje na
Rakovniku. Čez štiri leta, julija 1934,
je bil posvečen v duhovnika. Novo
mašo je imel pri Marija Pom. na Ra-
kovniku. Slovesnosti se je udeležilo
veliko število njegovih primorskih ro-
jakov, med katerimi je bil pokojni g.
Ludvik zelo znan in priljubljen. Kdo
bi si bil mislil, da bodo prav tisti,
ki so mu peli „Hozana!“ čez deset let
vpili: „Proč z njim!“ Pa je le vedno
resnično: po cvetni nedelji pride ve-
liki petek!

Po novi maši je g. Novak služboval
tri leta na Radni, kjer je vodil mla-
dinski dom. Nato je bil premeščen
na Kodeljevo v Ljubljani; tu je ostal
prav do zadnjega. Tu kakor tam je v
pristnem don Boskovem duhu ljubil
mladino in jo vzgajal za visoke vzore.

Njegov delovni dan v Gospodovem
vinogradu je bil sicer kratek, a v
trdem delu in potu vendarle srečen
in blagoslovljen. Zakaj vseskozi se je
ravnal po salezijanskem geslu: Daj
mi duše, drugo vzemi!

Tam nekje okoli Vremščice na Pri-
morskem šume jesenski gozdovi in
sklanjajo svoje gole veje nad zapu-
ščenim grobom, v katerem mlad sa-
lezijanski duhovnik čaka na svoje
vstajenje in na — vstajenje svojega
ljudstva.

Dr. A. F.

„Bodite vsi enih misli, sočutni, bratoljubni, milosrdni, ponižni.
Ne vračajte hudega za hudo, ne sramotenja za sramotenje, marveč
blagoslovljajte.“

(1 Petr 3,8)

Seca ob njenem altarju

Več sto zlatih in srebrnih src se svetlika ob altarju Marije Pomočnice kristjanov na Rakovniku in lepo številno velikih in majhnih podob. Kdo jih je prinesel? Hvaležni ljudje.

Če bi ta srca in te podobe znale govoriti, koliko bi imele povedati! To bi bila vrsta veselih in žalostnih zgodb ki bi se vse skončale pri Mariji.

Bila je huda, smrtno nevarna bolezen. Smrt je že stala ob postelji in čakala na žrtev. V tistem trenutku se je vzbudilo v duši zaupanje in dvignilo trpeče srce k Mariji: „Marija, Pomočnica kristjanov, prosí zame, pomagaj mi!“ Marija Devica se je usmiljeno ozrla na trpečega človeka. — Pri bolni materi je klečala kopica nedoraslih otrok. V strahu za ljubljeno bitje so klicali k Mariji in priklivali pomoč, da jim je Bog ohranil dobro mater. —

Taval je v temi. Bil je bolan na duši. V svojem dušnem nemiru ni vedel ne kod ne kam. V domotožju po Materi se je začel zatekati k Mariji in odslej se je čutil srečnega. V znamenju hvaležnosti ji je podaril srce, ki neprenehoma ponavlja: „Hvala, Pomočnica kristjanov, pri tebi sem našel srečo in mir!“ — Starši so se v skrbi za svoje izgubljene otroke v skrajni sili, sredi burnih družinskih razporov obrnili k Pomočnici kristjanov in polni zaupanja prosili spreobrnjenja. Po usmiljenju Pomočnice kristjanov se je omehčalo trdovratno srce; izgubljeni otroci so se po Marijini priprošnji skesani vrnili v očetovo naročje. —

Družina se je znašla v hudi stiski. Starši brez imetja, brez službe,

krog njih lačna kopica otrok. Z obupom iščejo rešitve, a pomoči od nikoder. V tej sili jim dobra duša pokaže rešilno sidro: „Obrnite se k Pomočnici kristjanov, gotovo vas usliši!“ Pokleknili so pred podobo dobre nebeške Matere, ji odkrili svoje obupno stanje in jo zaupno prosili pomoči. Marija se ni mogla upirati. Pomoč je prišla kot čudež, v družino je posijalo sonce tihe sreče.

Bil je v veliki nevarnosti! Skala se je utrgala v hribu in potegnila za sabo kamnit plaz. Izgubljen je, ni mu več nobene pomoči! Pa se je zjutraj priporočil Mariji; in v zadnjem trenutku, ko je že kamenje grmelo okrog njega, je zavpil: Pomočnica kristjanov, varuj me!“ Plaz je odgrmel, on pa je ostal — živ in zdrav!

Take in podobne zgodbe pripovedujejo zaobljubljena srca in podobe ob Marijinem altarju. To je visoka pesem hvaležnosti ubogih, stiskanih človeških src, ki so našla pri Mariji milost, pomoč in varstvo: v telesnih in duhovnih tegobah, v stiskah in nevarnostih, v križih in težavah, v bolečinah in potrebah...

Hkrati pa nas ta svetlikajoča se srca vabijo, naj tudi mi tako prisrčno in otroško zaupamo v Marijo. Stiske, v katerih živimo, so res nedopovedljivo velike. Toda Marijina moč in ljubezen je še neskončno večja. Dvignimo k njej svoje roke, oči in srca in jo zaupno prosimo: „Marija, Pomočnica kristjanov, pomagaj nam, varuj nas!“ In Marija, ki o njej še ni bilo nikdar slišati, da bi bila koga zapustila, ki se je k njej zatekel, bo tudi naše prošnje uslišala.

Molitvena akcija v novembru

V mesecu novembru bomo posebno goreče molili za duše v vicah. Duše, ki so na zemlji še doživljale strahote vojske, ki so med nami šle skozi stiske in muke sovražstva in preganjanja, so v vicah združene v skupnem trpljenju in skupni božji ljubezni. Te duše, ki poznajo nevarnosti našega življenja in razumejo, od kod prihaja vse hudo na svetu, bodo gotovo rade in z vso močjo prosile za nas in za naše zveličanje že iz hvaležnosti, če jim mi z molitvijo in dobrimi deli pomagamo. Zato bomo v novembru molili vsak dan rožni venec za duše v vicah, posebno za duše naših rojakov. V vseh cerkvah, kjer le mogoče, naj se moli javno ob uri, ki je za vernike najbolj primerna.

V osmini spomina vernih duš, to je od 2. do 9. novembra, pa bomo skupno molili v cerkvi za duše v vicah sveti križev pot.

Vse odpustke darujmo za duše v vicah. Za križev pot dobimo popolni odpustek. Kdor pa isti dan prejme sv. obhajilo, more dobiti še drug popolni odpustek. Kdor pa ne more ostati do konca križevega pota, dobi za vsako postajo nepopolni odpustek 10 let.

Za rožni venec dobi popolni od-

pustek, kdor ga moli pred Najsvetejšim v tabernaklju in je isti dan prejel sv. obhajilo, sicer pa le nepopolni odpustek 5 let. Če v družini skupno molijo rožni venec, dobi vsak 10 let odpustka. Ti odpustki se dobe, čeprav se ne zmoli vseh pet desetk rožnega venca nepretrgano, lahko se razdeli, le da isti dan odmolijo vse petere desetke. Kdor je vpisan v bratovščino sv. rožnega vena, dobi še odpustke te bratovščine. Glejte, kako zelo moremo pomagati dušam v vicah s temi bogatimi odpustki!

Z vso ljubeznijo vabim vse vernike, da bi pri teh molitvenih akcijah pobožno in številno sodelovali, da sprosimo sebi božje usmiljenje in varstvo, grešnikom spreobrnjenje, svojemu narodu in vsemu svetu pa toliko zaželeni mir.

„Glejte, roka Gospodova ni okrajšana, da bi ne mogel pomagati, tudi njegovo uho ni gluho, da bi ne slišal (Iz 59, 1). Gospod Jezus še ni preklical besede: „Vse, kar koli boste v molitvi prosili z zaupanjem, boste prejeli“ (Mt 21, 22).

† GREGORIJ
škof

Oznaniła

ROŽNI VENEC bomo tudi v novembru skupno molili vsak večer ob 7. Namen te molitve je povedan zgoraj v škofovem pozivu. Kdor le more, naj pride k tej skupni molitvi.

URA MOLITVE pred sv. R. Telesom bo pred prvim petkom dne 30. novembra ob 7 zvečer. Obenem bo spovedovanje.

PRVI PETEK IN PRVA SOBOTA v decembru: takrat bo v cerkvi verjetno že mrzlo. Pa naj velja tudi ta nadloga za zadostilno žrtev presv. Sreč Jezusovemu in Marijinemu. Vztrajajmo v goreči molitvi ne le zase, temveč zlasti za spreobrnjenje vseh tistih, ki s slabim življenjem izzivajo jezo božjo. Zadoščujmo za njih grehe. Spravna pobožnost

obeh dni bo ob pol sedmih zjutraj s skupnim zadostilnim sv. obhajilom. V soboto bo tudi četrturno premišljevanje o sv. rožnem vencu.

1. ADVENTNA NEDELJA bo 3. decembra. V naši škofiji je določeno, naj se ta nedelja posveti našim izseljencem. Podvojimo svoje molitve zanje, da bi jih dobri Bog varoval vsega hudega na duši in telesu. Sedaj imamo zelo veliko izseljencev. Nobene zveze ne moremo imeti z njim. Gotovo so mnogi v velikih stiskah. Družba sv. Rafaela že

mного let lajša dušne in telesne stiske izseljencem. Kar bomo v cerkvi nabrali na 1. adventno ali izseljensko nedeljo, bomo vse poslali tej družbi, da bo mogla delati še naprej.

PRAZNIK BREZMADEŽNE 8. decembra bomo slovesno obhajali. Zavodska družina se bo nanj pripravljala s posebno devetdnevno pobožnostjo, h kateri ste vabljeni tudi vsi drugi. Ura bo oznanjena s prižnice. Vsi Marijini častilci prejmejo navadno na ta praznik sv. obhajilo.

* * *

D Š V

Lani na misijonsko nedeljo se je pri naši cerkvi osnovala Družba za širjenje vere (D Š V). Začetki so bili skromni. Kmalu pa so se našli navdušeni prijatelji misijonskega dela. Tako imamo po enem letu že 42 desetnij, kar znaša 420 članov. Na letošnjo misijonsko nedeljo se je zanimanje še povečalo. Zbirajo se že nove desetnije. Upamo, da bo kmalu mogoče reči,

da delajo pri nas vsi verniki za vse nevernike. S tem bomo izvršili Kristusovo zapoved in papeževo naročilo. Radi se odzovite vsi, ko vas bodo povabili za vpis med člane D Š V. Da se bo delo še bolj razmahnilo bo v nedeljo 17. decembra ob 5 popoldne shod vseh desetnikov in desetnic. Kristus kraljuj!

Prva čitanka

Verjetno se še spominjate na svojo prvo čitanko. Spoštljivo smo je nosili v šolski torbici, ko smo hodili v prvi razred osnovne šole. Če je kdo že na to pozabil, si prav lahko sedaj te mladostne spomine obnovi. Opazuje naj naše najmlajše šolarčke, ki prvič v življenju sklanjajo drobne glavice nad svojo šolsko knjigo.

Kaj mislite, da je prva čitanka tista knjiga, iz katere se otrok najprej začne učiti? Prav zanimivo bi bilo poslušati odgovore na vprašanja: Kako se je imenovala tista knjiga, iz katere si se ti prvič v življenju učil? Marsikdo bi celo rekel: „Ne vem.“ — Jaz pa vem za vsakega pravi odgovor. Poslušajte!

Nedeljsko popoldne je prišla v cerkev k večernicam mati s svojim malim otrokom, ki je komaj dobro shodil. Postavila ga je poleg sebe, sama se pa zatopila v molitev. Otroka je

bilo samo zdravje in lepota. Živahno je stopical okoli matere, se obešal nanjo in ji skušal nekaj dopovedati. Potem je zvedavo gledal po ljudeh in po cerkvi. Medtem je pri oltarju pozvonilo za blagoslov z Najsvetejšim. Mati je pokleknila. Otrok je obstal in jo opazoval. Premeril jo je parkrat od nog do glave, nato se pa stisnil čisto k njej in tudi sam poskušal poklekniti. Ko se mu je posrečilo, je pogledal mamino. Imela je sklenjene roke. Takoj je še on sklenil drobne ročice in jih visoko dvignil prav pred mamine oči, kakor da bi vprašal, če je dobro tako. Materine oči pa so gledale drugam, tja proti oltarju. Še otrokove oči so začele iskati to, kar gleda mamica. In so našle monštranco, s katero je duhovnik dajal blagoslov. Ko je nato mati polglasno molila z verniki „Bog bodi hvaljen...“ je tudi malček nekaj godel in brundal, pa ta-

ko resno kakor njegova mamica. Potem se je pa brž skobacal na noge in zopet začel copotati po cerkvi.

Sv. Janez Zlatousti je zapisal: „Starši so knjiga iz katere se učijo otroci.“ Tista prva knjiga, iz katere sem se najprej učil jaz in ti, sta bila oče in mati. Po tej knjigi lista vsak otrok

že mnogo prej, preden začne hoditi v šolo. Iz nje gladko čita že takrat, ko še niti dobro govoriti ne zna.

Gorje mu, kdor bi nedolžnemu otroku dal v roke slabo knjigo in ga tako pohujšal. Bog daj, da bi vsi naši malčki mogli čitati iz najlepših in najboljših knjig...

Naš Pavle

Pred mnogimi leti je bilo. Na sestanku KA nas je bilo pet ali šest. Voditelj nam je govoril:

„Fantje, malo vas je, a pomnite, vi ste najboljši, kar imamo; vi ste kvas, s katerim moramo prekvasiti vso našo okolico, življenje in ljudi. Ko boste vi zrasi morate biti veliki, trdni možje, versko prekaljeni, narodno zavedni, v nastopu neustrašeni, odločni...“

Tiho smo strmeli vsak pred se, po glavi so misli vsakemu po svoje predle niti. Verjeli pa nismo, da ima gospod prav in da misli resno. Ko smo zapuščali gospodovo sobo, sva molče stopala po stopnicah navzdol. Prižgal si svojo neizbežno „polovičko“, jo mirno vrtel med prsti in sunkoma izpuhaval njen dim. Ob cerkvi me ustaviš in s svojo šegavo besedo, a resnega obraza praviš: „Ti, jaz bi djal, da je gospod v zmoti.“ Zrla sva si v oči in prikimal sem Ti.

V zgodnjem nedeljskem pomladnem ju-

tru. „Vlak stoji na četrtem tiru!“ Potegnili bo prve izletnike v osrčje naših planin. Slučajno smo se sešli na natrpanem hodniku vagona. Razgovor je v prekipevajočem navdušenju potekal seveda o naših potih in ciljih, ki smo si jih zastavili za ta dan. V razigrani razposajenosti si tudi Ti pojasnil: „Jaz grem pa severno triglavsko preizkusit, če me zdrži.“ — Vreme nam ta dan ni bilo naklonjeno in je s svojo muhavostjo temeljito predrugáčilo naše načrte. Premočeni in premraženi smo se zvečer sešli. Za nas je bil ta dan prazen. Zate pa je bil bogat dogodkov in plačila. — Rešil si življenje trem planincem, Hrvatom, ki so zašli v gosti megli, v snegu tavali sem in tja in omagali. Ker si poznal vsak greben, vsako grabo, vsak kotiček naših planin, si tudi tukaj našel zasilno pastirsko zatočišče, zasuto s snegom. Pod to skromno zavetje si potegnili enega za drugim, jim s snegom drgnil popolnoma zmrzle ude, z živo in toplo besedo vlival poguma v njihovo obupanost in jim na majhnem plamenčku, svetlikajočem se v kupčku trsk in koreninic, skuhal vročega čaja. Kri se jim je začela hitreje pretakati, življenje se jim je vračalo, njihovi obrazi, ožarjeni od skromnega ognja, pa so zrl v nepopisni hvaležnosti v Tebe, neznanca, ki si jim v nevihti in mrazu rešil življenje in jim pokazal pravo pot.

— — —
Iz mesta se slišijo strelji dan za dnem. Po ljubljanskih ulicah padajo žrtve, ki „morajo biti“. Drug za drugim padajo najboljši. Z dežele prihaja obupen krik, krik poraženega, oropanega, okrvavljenega ljudstva. Dviga se iz požganih domov, porušenih šol, oskrunjenih cerkva. Kaj nam je storiti? Ali naj mirno gledamo, ali naj čakamo, da nas zaščiti, reši „okupator“? Pojdimo in rešimo, kar se

rešiti da. — Prvi si bil, ki si se zganil, se odločil, da braniš narod in njegove svetinje pred uničenjem, in si zato zastavil svoje življenje. Za odhodnico so ti ničvredni pobalini nabili na vrbo pred hišo nekak svoj simbol: smrt, smrt narodu in vsemu dobremu. Tvoje načelo pa je nasprotno temu: življenje, življenje narodu in vsemu, kar je dobrega. Zato si prijel za puško, se postavil kot izvrsten oficir na čelo kmečkih fantov in mož, ki so pripravljene braniti vero, dom in rod.

Mislil si, da je bil gospod ob svoji trditvi pred leti v zmoti, a če je bil za vse druge, zate ni bil. Postal si velik, versko prekaljen, narodno zaveden, v nastopu neustrašen in odločen do zadnjega. Bil si eden najboljših. Kakor si kot dober prijatelj v planinah prēmnogokrat reševal življenje posameznikom v nesreči, tako si kot dober Slovenec in praktičen katoličan reševal življenje narodu in Cerkvi. Za to življenje si žrtvoval svoje

lastno življenje. Ti si svojo nalogo do kraja izpolnil. Bog ti bodi plačnik!

Tvoj prijatelj

— — —

Tega našega Pavleta Poženela so med drugimi 118 mučenci ki so jih že lanski oktober pobili komunisti, letos 3. okt. izkopali v Jelendolu in ga 5. okt. pripeljali v Ljubljano, 7. okt. pa ob veliki udeležbi pogrebcev položili v blagoslovljen grob pri Sv. Križu. Tako se je skoraj po dveh letih vrnil med nas ovenčan s palmo mučeništva. Pavle, velik si nam bil v življenju, še večji si nam v svoji smrti! Izprosi pri Bogu še to dobroto, da se vrnete med nas Tvoja druga v borbi in smrti, naša Jože Obed in France Omerza. Da bomo potem lahko pogosto poromali na vaše grobove in ob spominu na vaše življenje, vaše trpljenje, vaše svete žrtve črpali vedno novih moči za pošteno, odločno katoliko življenje, vedno pripravljene za to sveto versko in narodovo življenje vse žrtvovati!

Oltarna mladina

Tisti, ki vas pot večkrat zanese mimo našega mladinskega doma, ste takole okrog 9 dopoldne in 5 popoldne gotovo že oddaleč slišali neko čudno zlogovanje. Ko ste prišli bliže, ste videli na klopi dolgo vrsto fantičev z gospodom pred njimi, in s knjižico v roki. To so naši bodoči mladi ministranti. V začetku so se jim jeziki kar lomili ob čudnih latinskih besedah. Toda vztrajna vaja jim jih je kmalu tako razvnela, da jim danes še tako nerodne besede tečejo, kot bi jim bili jezički z „maslom“ namazani... Tako imamo zdaj že kar čedno novo četo navdušenih ministrantov,

ki dan za dnem lepo strežejo pri sveti maši. Še malo preveč goreči so, saj hočejo streči dnevno pri dveh, treh mašah. In če ne bi bilo zraven njihovega voditelja, bi se včasih najbrž v zakristiji razvile cele borbe, vsaj jezične. Ustanoviti hočejo celo posebno družbico mladih ministrantov. Lepo je to! Upamo, da šola in mraz njihove gorečnosti ne bosta zmanjšala. Saj se mašni strežniki deležni sadov sv. maše v večji meri kot navadni verniki. Obenem pa s svojim lepim vedenjem tudi v ostalih vernikih budijo večjo zbranost. In naši prazniki bodo še lepši.

*

Marijin vetec

Marijini „vrtnarčki“ imamo sestanke v v novih prostorih vsako nedeljo po devetih maši. In precej nas je. Novega gospoda voditelja smo se že dodobra navadili. Ta sprememba nam je kar prijetna. Kajti g. voditelj mladinskega doma se pač ni mogel tako posvetiti samo nam kot se to lahko sedanji voditelj našega vrtea. Tudi nov odbor smo dobili. Vsi stari odborniki so namreč prestopili v Marijino kongregacijo. Pa tudi več drugih

članov. Tako se je naše število nekoliko zmanjšalo. Pa se že priglajajo številni novi člani. Zdi se, da bomo prejšnje številko kmalu prekoračili. Saj je pri nas tudi lepo! Kdor ne verjame, naj se nam kar pridruži, pa bo videl, da je to res. Kako bi ne bilo lepo rasti in cveteti pod skrbnim materinskim vodstvom naše nebeške in vsemogočne Vrtnarice!

Stanetu Teatniku v spomin

Petindvajsetega oktobra je v okolici Višnje gore padel Tratnik Stane, salezijanski bogoslovec.

Stane se je rodil 26. julija 1923 na Stari cesti pri Ljutomeru. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo pa v sal. zavodu v Veržeju. Po končanem 5. gimnazijskem razredu je stopil v salezijanski noviciat in bil 28. oktobra 1940 preoblečen. Gimnazijske študije je končal letošnjo pomlad, ko je na II. moški realni gimnaziji maturiral. Nato je odšel k domobrancem. Svojo vojaško službo je najprej vršil v Škofljici, nato pa v Višnji gori, od koder ga je Gospod nenadoma poklical k sebi. Pokopan je v salezijanski grobnici pri Sv. Križu v Ljubljani.

Stane se je posebno odlikoval po svojem vedrem, veselem značaju. Bil je preprost in čuteč, sam zase skromen in vedno pripravljen napraviti uslugo komur koli. V mišljenju in dejanju je bil premočrten idealist. Kar je spoznal za

pravilno, je izvršil, pa temeljito in do konca. Njegova iskrenost se je odražala tudi iz njegovega duhovnega življenja. Bil je živo veren in pobožen, v notranjem življenju poglobljen. Prav od tod je izvirala njegova modra uravnovešenost in obzirnost, s katero je razumeval stvari in dogodke okrog sebe. In še nekaj je bilo za Staneta značilno, da si je današnjemu svetu strahotno tuje, to je pripravljenost za žrtev. Izbral si je poklic duhovnika vzgojitelja; in že v pripravi na svoje bodoče delo je bil ves predan poklicu. V svojih mladostnih načrtih je ves živel zanj. Vse svoje zmožnosti je hotel posvetiti svojemu bodočemu delu. Tudi svoje tiho nagnjenje do pisanja je marljivo gojil in razvijal ter si od njega obetal marsikaj. In kakor je žrtvoval za svoj poklic vse in popolnoma, tako je tudi Bog sprejel od njega vse do kraja. Za svoje prepričanje je padel, zadet naravnost v sree, da je bila njegova žrtev potrjena z vročo srčno krvjo.

Stane je bil izmed salezijancev drugi rojak iz Slovenskih gor, ki se je pridružil ponosu naše domovine, veličastni vrsti mučencev. Po njegovi čisti žrtvi, upamo, da bo Bog dal domačim krajem in ljudem srečnejše čase.

Stane, bridko je to, da si odšel od nas. Koliko mladih duš bi lahko v življenju osrečil s svojo globoko srčno dobroto in plemenitostjo. A gotovo boš svoje vzgojiteljsko poslanstvo tudi tam izvrševal, ko boš pri don Bosku in Mariji Pomočnici prosil za nas, ki smo hodili s Teboj isto življenjsko pot. Stane, prav to nas tolaži, tolaži pa nas tudi upanje na veselo svidenje, ko bo tudi za nas napočil dan plačila, ki ga ti, kakor upamo, že uživaš. Počivaj v Bogu!

Novе knjige

Gregor Mali

BLAGROVALI ME BODO VSI RODOVI

Misijonske šmarnice. Z novimi misijonskimi šmarnicami je izpolnjena občutna vrzel v našem šmarničnem slovstvu. Tudi majnik bo odslej na lep način služil misijonski misli. Zupnik Mali je za svoje kratke in tople sestavke o Mariji in mi-

sijonih porabil zglede, ki jih je v ta namen zbral pokojni prof. Ehrlich s svojimi akademiki. Šmarnice niso izvirne le po svojem namenu, ampak tudi po sestavi: zgledi niso na koncu, marveč so glavna vsebina šmarnične misli. Segajmo po Misijonskih šmarnicah ne samo iz hvaležnega spoštovanja do očeta slovenskega misijonstva — prof. Ehrlicha, ampak pred-

vsem zaradi velike koristi, ki jo bo od teh šmarnic imelo misijonsko delo med Slovenci. Misijonske šmarnice se dobe po knjigarnah in stanejo 20 lir.

PRIROČNIK

ZA VODSTVO MARIJINIH VRTCEV

Izdalo in založilo Vodstvo Marijinih družb v Ljubljani. — Knjižica obsega 40 strani v pripravni žepni obliki in podaja najprej kratek zgodovinski pregled Marijinih vrtcev v ljubljanski škofiji. V nadaljnjem razpravlja o namenu in odnosu Mar. vrtca do kat. organizacij; kdo more biti član Mar. vrtca, komu le-ta koristi, kakšne so dolžnosti članov; o sprejemu, o voditelju, o tedenskih sestankih, o izletih. Vsa snov je podana kratko, pregledno in jasno. Zato bo knjižica prav dobro služila voditeljem Marijinih vrtcev in njihovim pomočnikom.

Dr. Fr. Jaklič

URE ČEŠČENJA

Druga, razširjena izdaja. Izdala Mladinska založba v Ljubljani. Pred leti je Mohorjeva družba izdala „Ure češčenja“ kot redno knjigo za vse svoje ude. Knjiga

je zelo ugajala in je bila kmalu popolnoma razprodana. Zaradi pomanjkanja tovrstnih knjig se je vedno bolj čutila potreba po novi izdaji. Mladinska založba je ugodila željam številnih častilcev sv. Rešnjega Telesa in izdala „Ure češčenja“ v novem pomnoženem natisu. Lična in priročna knjižica obsega na pičlih 250 straneh osem molitvenih ur: za adventni, božični, postni in velikonočni čas; uro v čast presv. R. Telesu, presv. Srca Jezusovemu in Materi božji; in uro za blagoslov narodu in domovini. Razen tega vsebuje še petero litanij z vsemi pripadajočimi molitvami. — Te „Ure češčenja“ se odlikujejo po vsebinski stvarnosti, pa tudi po toplini čustva, ki jih nevsiljivo preveva. Sestavljene so iz psalmov in drugega svetopisemskega besedila, pa tudi iz odstavkov iz cerkvene liturgije. Vmes so pesmi in prošnje za razne zadeve Cerkve in ljudstva.“ „Ure češčenja“ so potemtakem zelo primerne in pripravne tako za skupno, kakor tudi za zasebno molitev. Knjiga bo brez dvoma vsakega zadovoljila, bodisi po bogati notranji vsebini, bodisi po lepi zunanji obliki in ne nazadnje tudi po svoji skromni ceni. Vežana stane 24 lir.

Don Bosko vabi

V veliko oporo pri delu v don Boskovih zavodih so **bratje pomočniki**. Po zamisli ustanovnika Salezijanske družbe nimajo posebne redovniške obleke, a so pravi člani družbe. Zaposleni so pa v raznih opravilih, da morejo duhovniki bolj nemoteno izvrševati dolžnosti svoje duhovniške službe. Po pisarnah, knjigarnah in raznih drugih delavnicah; v kuhinji, na vrtu in polju; pri godbi, petju, tudi v šoli in med gojenci — povsod salezijanski brat pomočnik uspešno dela. Zlasti bi pa misijonarji brez bratov pomočnikov — svoje desne roke — bili kakor ohromljeni pri svojem poslanstvu.

V vsakem kraju se dobi kakšen dober fant, ki ga nekaj v notranjosti vleče k popolnejšemu življenju. Svet ga ne mika. Hudo mu je, ko vidi okrog sebe toliko razbrzdanosti. Rad bi ostal nepokvarjen in da bi še za druge mogel kaj storiti. Samo ne ve, kje in kako naj bi začel.

Marsikakšen izmed njih bo našel svoje pravo mesto, ko bo prišel k don Bosku in postal s časom član Salezijanske družbe. Prijatelje don Boskovih ustanov prosimo, da naj takim fantom dajejo brati Salezijanski vestnik ali Življenje svetega Janeza Boska ter naj jih usmerijo v najbližji salezijanski zavod, da dobijo navodila in se dogovorijo glede sprejema.

Ako je naslovnik umrl ali spremenil bivališče, vrnite list na:
VODSTVO SALEZ. SOTRUDSTVA, RAKOVNIK - LJUBLJANA 8